

CONFERÈNCIA ANUAL AL COL·LEGI DE PERIODISTES (27ª)

15 de gener de 2008. Auditori de la Pedrera

Barcelona 2009: Balanç de ciutat, construint el futur

“CONTRA LA CRISI, MÉS BARCELONA”

1.- Introducció

Ens trobem en un escenari magnífic, la Pedrera, al bell mig de l'Eixample. L'Eixample que Ildefons Cerdà va dissenyar fa 150 anys i que enguany commemorarem fent del 2009 l'Any Cerdà.

Aquest edifici simbolitza el bo i millor d'aquesta ciutat: creativitat i gosadia, solidesa i història.

La Pedrera va ser construïda entre el 1906 i el 1910 i es va començar a habitar el 1911. Va néixer després de la Setmana Tràgica, una època turbulenta, i en un període en què la ciutat s'obria a la modernització. És a dir, en un moment en què Barcelona va saber tirar novament endavant.

Barcelona sempre se n'ha sortit dels moments difícils. Barcelona sempre ha sabut mirar més enllà.

Cerdà volia transformar la ciutat per transformar la societat. Avui nosaltres som hereus d'aquell esperit. Per això estem transformant Barcelona: perquè volem millorar la qualitat de vida dels seus ciutadans, de tots els seus ciutadans, amb la seva implicació directa i activa.

Cerdà era home d'idees modernes i innovadores, avui Barcelona és una ciutat creativa, innovadora. Cerdà va avançar els reptes del segle XX, avui Barcelona s'avança als reptes del segle XXI. Fer vigent Cerdà és pensar en Barcelona i pensar en Barcelona és apostar pel futur. Això convé constatar-ho i propugnar-ho en moments difícils com l'actual.

La gravetat de la crisi econòmica i les seves conseqüències obliguen a qualificar el 2008 com un any difícil. En alguns aspectes, un any dolent per a moltes persones, per a moltes empreses, per a molts col·lectius.

Com Alcalde sóc ben conscient de la situació. I com Alcalde avui i aquí us dic que el 2008 ha estat un any guanyat per a Barcelona, per a la gent de Barcelona.

Ara fa un any, en aquesta compareixença, vaig afirmar que Barcelona havia demostrat la seva fortalesa després d'un 2007 en què havíem patit deficiències greus en algunes infraestructures. I vaig dir també que els projectes i les actuacions que ens havíem marcat després d'haver guanyat les eleccions, s'estaven engegant gràcies al treball d'un govern que des del primer dia estava decidit a complir amb els compromisos adquirits.

Un any després, constato que Barcelona ha confirmat la seva fortalesa (malgrat la crisi econòmica, o precisament confrontant la crisi) , les deficiències s'han transformat en projectes desenvolupats, i l'acció del govern de la ciutat ha emprès clarament velocitat de creuer, o fins i tot s'ha redoblat per adequar-se a les necessitats que el context comporta.

El nostre projecte, doncs, és sòlid, definit, i al mateix temps dinàmic: àgil en la resposta i actiu en la proposta.

Per això defensem els interessos de la ciutat allà on cal, i promovem acords polítics, acords institucionals i acords socials.

Per això hem fet costat als ciutadans, i ho farem encara amb més intensitat. Donant-los suport i protecció, millorant i ampliant els serveis, les prestacions i els equipaments.

Com Alcalde, estic diàriament als barris, parlo amb molta gent. Els ciutadans m'expressen preocupació i neguit, però també confiança i ganes de tirar endavant. Confiança en una ciutat que saben i senten seva. I ganes de que la ciutat els ajudi, els escolti i els doni oportunitats. Això és el que hem fet i el que farem, amb més intensitat que mai: més a prop que mai, més atents i més eficaços que mai.

Encapçalo un govern municipal a plena marxa. En tot moment s'ha mantingut la iniciativa i la capacitat del govern de la ciutat, com demostren les decisions preses, els acords en el Plenari i l'aprovació del PAM. I en tot moment, amb capacitat d'establir els acords necessaris per assolir els objectius amb la seguretat i l'estabilitat necessàries.

En començar el 2009 vull afirmar que aquest Govern es disposa a desenvolupar dos anys d'una feina molt intensa. És el que correspon quan s'encara el gruix del mandat. És el que com alcalde dirigeixo personalment i decididament.

2.- Crisi econòmica: afrontar la urgència del present i garantir el futur.

2.1.- Barcelona afronta la crisi amb valors, model i projecte.

Estem immersos en una crisi molt propera i, alhora, molt llunyana. Que tots podem viure a casa, a la botiga del davant o al lloc de treball però que té causes internacionals. A Barcelona no tenim la solució de les hipoteques *subprime*, ni a problemes d'abast mundial com la demanda i els preus de matèries primeres, aliments o petroli.

Però contra la crisi estem compromesos a actuar des de la ciutat, amb les ciutadans i per als ciutadans de Barcelona. El Govern de la ciutat està plenament proactiu davant la crisi.

Cal mirar la situació amb valentia i respondre-hi amb solvència i eficàcia i, sobretot, posant les persones al centre. Per això Barcelona està plantant cara a la crisi.

Ara, el gran adversari és la crisi.

Una crisi que té orígens externs i que obeeix a comportaments i models molt qüestionables. Una crisi global de conseqüències locals. I la resposta local serà contundent.

A això consagraré el 2009. Ho faig convençut que Barcelona sortirà enfortida de la crisi, i seguirà construint el seu futur.

La situació econòmica posa de relleu que la manera de fer les coses a les ciutats no és innòcua. La crisi és general i no distingeix ciutats ni països. La diferència rau en el punt de partida i en la manera de fer front a la crisi.

Alguns s'han vist obligats a paraitzar projectes o reduir accions i inversions. A Barcelona no aturarem cap actuació prevista ni deixarem de fer cap projecte al què ens haguem compromès. Tenim la capacitat per complir els nostres compromisos.

Aquesta és la "via barcelonina" de fer les coses. Una via que no és tan obvia a d'altres indrets i que suposa una determinada manera de fer ciutat, on activitat econòmica i productiva, transformació urbana i cohesió social, van de la mà, ineludiblement lligades una a l'altra.

És una qüestió de model. El model, un concepte molt debatut que, per damunt tot, demana sobre tot idees i accions, conceptes i polítiques concretes.

La millor mesura, no conjuntural i sí estructural, contra la crisi i a favor del futur, és el projecte de ciutat que estem construint. Les crisis posen a prova models i projectes, i això s'està posant de manifest amb claredat.

El model de Barcelona passa per transformar la realitat barri a barri, no només el centre mentre les perifèries decauen. Aposta per una ciutat socialment justa, on els interessos col·lectius no poden dependre de les inèrcies del mercat i es treballa des de la col·laboració entre el sector públic i el sector privat. I posa instruments, condicions i espais per generar noves oportunitats de dinamisme econòmic.

Aquest és el nostre model, que dóna solidesa davant de les dificultats i garanties per encarar el futur amb confiança.

A Barcelona hem emprès el camí de "gestionar la complexitat" perquè el context és canviant, divers i exigent. Calen valors i projectes; no s'hi valen les simplificacions. Es tracta de garantir les oportunitats, naturalment, però també treballar expressament per la igualtat i la solidaritat.

Nosaltres fem una opció: l'ambició de progrés; les polítiques orientades per un lideratge públic que cerca i troba la col·laboració amb la societat i amb els privats; i la capacitat de renovar-se d'una generació que pren noves responsabilitats i vol generar i compartir noves idees.

El model que seguim i el projecte que estem desenvolupant es revelen més necessaris que mai. Per això ens hem fixat objectius ambiciosos: perquè resoldre els problemes urgents no ha d'impedir mirar lluny, tot el contrari, ens obliga a fer-ho amb la màxima intensitat.

2.2. Nous patrons de creixement econòmic.

Són els nostres valors i el nostre compromís els que ens han impulsat a treballar per un model de desenvolupament que miri al futur. I, en aquest sentit, a Barcelona portem uns quants anys treballant per canviar el nostre patró de creixement.

Les dades apunten que aquest és el camí a seguir. Barcelona està donant mostres de fortlesa davant la crisi. Unes dades:

- En els 11 primers mesos de 2008 a Barcelona la contractació va caure un 2.9% respecte el primers 11 de 2007. Un descens més moderat que a Catalunya (-12.8%) i Espanya (-10.8%).
- El sector de serveis tecnològics, especialment R+D, va generar un 23.5% més d'ocupació (2.000 nous llocs de treball)
- I la taxa d'atur (7.9%), tot i créixer, es manté a un nivell notablement més baix que Catalunya (9%) i Espanya (11.4%).

És més clar que mai que cal un patró solvent, que respongui als reptes de l'economia del coneixement i es caracteritzi per la solidesa. Que aposti per sectors punters i amb major valor afegit, i al mateix temps posi al dia els sectors més tradicionals. Menys subjecte a canvis conjunturals.

He parlat amb comerciants, empresaris, estudiants, i tothom em transmet la convicció que la millor manera de fer front a les dificultats té un nom: Barcelona, la ciutat i allò que la seva gent és capaç de fer i aconseguir per tirar endavant.

I en aquest sentit sóc realista. Els parlo des d'un realisme que no està renyit amb una visió positiva i confiada.

El realisme és quelcom molt més complicat que fer propostes impossibles. I des del realisme estic segur que Barcelona sortirà reforçada de la crisi.

2.3. Activem tots els mecanismes, prenem mesures.

Des del realisme i l'ambició hem activat tots els mecanismes que la ciutat té al seu abast per reforçar totes les seves potencialitats.

Els esmentaré exemples significatius.

- Hem incrementat un 20% els recursos per a polítiques de promoció econòmica (fins a 77 milions d'euros).

És també el que fa l'Alcalde quan es desplaça a Xina acompanyant una delegació d'empreses o quan acollim el Global China Business Meeting, la trobada més important que avui es fa el món en relació al mercat xinès.

- Estem posant en valor l'anomenat Triangle Econòmic de Barcelona, format per l'entorn del Llobregat (Aeroport, Fira/Gran Via, Port); l'entorn del 22@ - Besòs (22@, Fòrum, estació de La Sagrera); i l'entorn del Vallès (Alba Park i eix viari AP-7).
- Estem apostant per sectors emergents com ciències de la vida, mèdia, noves tecnologies, energia i disseny. Nous sectors que esdevindran motor econòmic els propers anys.
- I a la vegada fem un esforç per posar al dia sectors tradicionals que han d'enfrontar el segle XXI amb garanties: alimentació, automoció, comerç, turisme. Els "clàssics" segueixen sent essencials per a l'economia de Barcelona i l'àrea metropolitana, i han de formar part també de la "Barcelona del coneixement".
 - Per això hem posat en marxa el Pla Estratègic de Turisme. El turisme genera el 14% del PIB de la ciutat, Barcelona s'ha convertit en el 10è destí turístic del món. Volem posar el sector al dia el sector i esdevenir un referent mundial en turisme de qualitat. Cal enfortir un model que, sense renunciar a la competitivitat, faci plenament compatible el turisme amb la qualitat de vida dels barcelonins.
 - Per això reforcem el model d'eixos comercials. I per això fins al 2011 invertim 125 M.d'euros en la reforma dels mercats municipals.
 - Per això hem donat el màxim impuls a la Fira: l'hem ampliat i ha esdevingut la segona fira més important d'Europa.
 - Per això el 22@ i la Zona Franca estan esdevenint unes magnífiques "pistes d'aterratge" per aquestes activitats: espais d'atracció, recepció i generació d'activitat econòmica en sectors estratègics i de futur.
 - ✓ El 22@, el nou districte tecnològic i de la innovació, que inclou la creació de 5 clústers urbans (Mèdia, TIC, Bio – Techmed, Energia i Disseny), a més del campus interuniversitari B_TEC (el Campus Diagonal-Besòs que vam presentar dilluns). Ja s'hi han instal·lat més de 1.000 empreses i s'han creat 31.000 llocs de treball.

- ✓ La Zona Franca s'està transformant en una zona de promoció de nova indústria. Són les 55 hectàrees de la Zona Franca XXI. Hi crearem un pol docent i de serveis que pivotarà en els àmbits de salut i biologia i en contacte amb el Parc Científic (Campus de la Diagonal) i el Biopol a L'Hospitalet, i en el sector audiovisual.

Aquests exemples generen oportunitats que, en definitiva, són oportunitats per incrementar el benestar i la qualitat de vida dels barcelonins. Però necessiten d'una acció decidida i concertada que incideixi directament en la creació d'empreses i en la formació.

Per això el 2008 hem complert una fita important amb la signatura del Pacte per l'Ocupació de Qualitat 2008 – 2011.

Un pacte que ens aporta, amb la Generalitat, sindicats i patronals, un instrument per fer seguiment i planificar recursos per millorar la qualificació del capital humà, i per treballar amb més intensitat pels barcelonins més afectats per la crisi.

Un pacte compromès amb el ciutadà, que té la convicció que quan sumem forces i hi ha un lideratge clar, som més forts.

La setmana passada vam reiterar el compromís compartit en el sí del Pacte. I vam posar en valor les accions que estem portant a terme. Accions com:

- Plans d'inserció laboral i formació per a 36.000 persones.
- Pla per a nous aturats amb una dotació d'1.150.000 euros i que preveu l'atenció i formació de 16.000 persones.
- Programes de capacitació i foment de competències personals per a 26.000 participants.

Barcelona Activa és el nostre "vaixell insígnia" en aquest terreny. S'ha convertit en un referent local i internacional en suport als emprenedors, innovació i formació per a la creació d'ocupació. Les dades són evidents:

- 1.000 projectes empresarials acompanyats cada any.
- Prop de 50.000 participants introduïts en el món de les noves tecnologies.
- Més de 1.000 persones aturades contractades per aprendre un ofici treballant.
- La remodelació del Centre d'Iniciativa Emprenedora de Glòries, que obrirem el mes de febrer. 1.000 m² per atendre persones que volen dur a terme un projecte empresarial.

2.4. El Pressupost 2009

És aquesta ambició la que ens ha portat a aprovar un pressupost per a 2009 que posa les persones al centre. Un pressupost que és el millor instrument per dur a terme les polítiques que ens hem fixat; per respondre a la crisi i continuar desenvolupant un projecte que no es pot aturar perquè ens hi juguem el present i el futur dels barcelonins.

Un pressupost realista i ambiciós: 2.900 milions d'euros a atendre les persones i a lluitar contra la crisi. Realisme i ambició: dues característiques imprescindibles perquè la crisi és quelcom prou seriós com per fer demagògia jugant a "veure qui la diu més grossa" o plantejant alternatives que dibuixarien un futur incert per als barcelonins.

El 2009 durem a terme la inversió més elevada de la història de la ciutat: més de 1000 milions d'euros, el que en situa al capdavant de les ciutats en inversió per càpita.

Una inversió on l'importantíssim esforç de l'Ajuntament suma de manera molt positiva amb el Fons Extraordinari d'Inversió Local que ha posat en marxa el Govern de l'Estat.

Ho tenim molt clar: davant la crisi la millor resposta és la inversió. És per això que enguany no l'hem reduït, tot el contrari: invertirem més que mai. I ho fem perquè estem convençuts que és fonamental per a reactivar l'economia i respondre a les necessitats de les persones.

I si tenim aquest pressupost és perquè fins ara hem gestionat bé els recursos financers.

Els darrers anys hem estat responsables i rigorosos. No hem estirat més el braç que la màniga. I això ens permet invertir i actuar més que mai en el moment en què això és més necessari que mai.

Una bona gestió que, d'altra banda, reforça la demanda d'una millora estable, nítida i justa del finançament local. Una demanda que respon a la voluntat dels ajuntaments de complir amb els nostres deures i compromisos amb la ciutadania.

Hem demostrat la nostra capacitat d'atendre la ciutadania per sobre de les nostres competències i també per sobre dels nostres recursos. I ara és el moment d'obtenir un nou i millor finançament local.

2.5. Barcelona, valor segur i motor de Catalunya i Espanya.

El model i els projectes fan de Barcelona un valor segur de futur.

Durant molts anys Barcelona ha estat la fàbrica d'Espanya, i ara treballem per ser el centre de la innovació, del talent i de la creativitat. Volem convertir a Barcelona en la ciutat del coneixement per excel·lència.

Som motor de Catalunya i de l'Estat i el canvi en els nostres patrons productius reforçarà aquest paper. Un canvi necessari que no només beneficiarà a Barcelona sinó que també serà positiu per a Catalunya i per a Espanya.

Barcelona dóna gruix, dinamisme i projecció al conjunt de Catalunya i de l'Estat i, per tant, els nostres reptes com a ciutat són també els seus reptes. Perquè hem de tenir clar que dels èxits de la ciutat ens beneficiem tots.

Un exemple: Spanair. És una mostra de la iniciativa de Barcelona (i amb ella de Catalunya) , a través del lideratge públic però amb la ineludible participació del sector privat. Una mostra clara de l'ambició per una Barcelona més competitiva.

3.- Cohesió i transformació

3.1.- Cohesió, prioritat de prioritats

Ho vaig dir al començament del mandat, quan la situació econòmica era molt diferent: la cohesió social és la prioritat de les prioritats. Ara ho reafirmo amb més raó: és l'hora de cuidar les persones.

Això passa per oferir, universalitzar en el conjunt de la ciutat, barri a barri, tots els serveis, tots els equipaments, totes les prestacions, que han de garantir igualtat i seguretat.

Davant de les incerteses, la ciutat garanteix certesa en tot allò que té a l'abast. Blindarem els serveis i els equipaments. La cohesió, no la posarem en risc. Serà on més èmfasi hi posarem.

Parlar de cohesió és parlar d'habitatge.

- En les properes setmanes aprovarem el Pla d'Habitatge fins al 2016. Un document treballat amb els agents socials.
No és una mesura conjuntural fruit de la crisi, estem atenant una demanda social. Estem fent política social.

Proximitat i cohesió es donen la mà a les escoles bressol.

- Doblarem el nombre de places fins arribar a les 99 escoles.

Parlar de cohesió és parlar d'educació.

- Estem desenvolupant el Nou Pla d'Equipaments Educatius, la inversió més gran feta mai en matèria d'educació a la ciutat.
- I Barcelona té ja, finalment, un organisme consorciat per a l'educació, una xarxa única per una escola de qualitat.

Parlar de cohesió és parlar de serveis socials.

- Als 34 centres de serveis socials existents en sumem 9 més, i sumarem 211 nous professionals als 485 actuals.
- I hem redimensionat els serveis d'atenció domiciliària, i des d'ara i fins al 2012 es doblarà el nombre de persones ateses.

Parlar de cohesió és parlar cultura.

- Avancen les 10 Fàbriques de Creació i el pla de Biblioteques. I la Biblioteca Provincial té garantits els recursos, 40 milions d'euros, per iniciar obres el 2010.
- Museus: estem treballant per la gratuïtat els diumenges.
- Enguany començarem a construir el Disseny HUB a Glòries. Obrirà el centre cultural del Born. I començarem la reforma de la fàbrica Oliva Artés (Museu d'Història, Barcelona Industrial).

Parlar de cohesió és, en definitiva, parlar d'equipaments. El mapa d'equipaments en la perspectiva dels propers tres anys és evident. Materialitzem en equipaments l'aposta per la universalització, la opció decidida per la cohesió.

Parlar de cohesió també és parlar d'integració. Hem assolit un gran acord sobre les polítiques d'immigració. Tot reconeixent la diversitat cultural però posant l'èmfasi en els aspectes comuns que ens uneixen i apostant per la llei com la millor eina per garantir els drets i els deures i les oportunitats socials per a tothom. Un pla amb 5 línies d'actuació i més de 80 mesures i actuacions.

Parlar de cohesió és parlar de seguretat. Des de l'inici del mandat s'han incorporat 246 nous agents de la Guàrdia Urbana i s'ha estès la policia de proximitat. El 2007 es van desplegar a Ciutat Vella, Sant Martí i Sants-Montjuïc. El 2008, a Gràcia, Nou Barris i Sant Andreu. Estem complint a les nostres previsions, però una ciutat com Barcelona necessita una atenció especial. Un cop acabat el desplegament de Mossos a tot Catalunya, és hora d'actualitzar la plantilla a Barcelona.

I parlar de cohesió és parlar de barris. Fa dos anys vam delimitar els 73 barris de la ciutat, ara n'hem definit els continguts bàsics i els mecanismes de participació.

3.2.- Transformació urbana

La transformació urbanística de la ciutat és un procés actiu. Són molts els plans i els projectes en curs i els que es desenvoluparan el propers anys. Sense ànim de ser exhaustiu, podríem destacar-ne alguns de significatius.

- Ciutat Vella. El 2008 ha estat un any intens als barris de Ciutat Vella, i el 2009 confirmarà la nova embranzida que estan prenent. No permetrem que Ciutat Vella faci cap pas enrere. Farem que tingui tots els valors de qualitat urbana, residencial i convivencial.
 - Per això hem regulat els apartaments turístics. I amb la Fiscalia hem acordat combatre el moobing amb contundència.
 - Per això a la Barceloneta hem posat en marxa un pla integral: dignificació d'habitatges i acció en espai públic i equipaments. Els 15.000 veïns de la Barceloneta estaran tant orgullosos de la personalitat del barri com del suport que els dóna la ciutat en conjunt.
 - Per això la façana marítima del Districte viurà una nova transformació, i l'àrea de Drassanes, Colom, Moll de la Fusta i Pla de Palau esdevindran una veritable "Rambla de Mar". I abordarem la remodelació de la Via Laietana.
 - Per això el Raval té el nou Conservatori del Liceu, i tindrà la Filmoteca o la nova plaça de la Gardunya (amb l'Escola Massana). I al Raval seguretat i acció social aniran de la mà.
- Quan diem que treballem els barris ho demostrarem amb fets, colze a colze amb els veïns i amb la Generalitat. Barcelona ha executat el 50% dels projectes emparats per la Llei de Barris.
 - És el cas de la Bordeta, de Roquetes, Santa Caterina, del Poble Sec, De Torre Baró i Ciutat Meridiana, de Trinitat Vella. I serà el cas de la Barceloneta i Besòs-Maresme.
- Viurem un canvi radical amb la nova contracta de neteja. El 2009 farem una veritable revolució en neteja i gestió de residus i, per tant, en la qualitat de vida i el compromís amb el medi ambient.
- És el mateix esperit que inspira el Pla de Millora Integral de l'Espai Públic, que incidirà en més de 1.600 carrers.
- Espai públic vol dir parlar del verd urbà, dels parcs i jardins. Aquest mandat dediquem 140 M d'euros a espais verds.
 - Vol dir recordar el magnífic Parc Central del Poblenou (obra de Jean Nouvel), una de les fites importants del 2008.

- O tirar endavant definitivament els Tres Turons (com vam explicar abans d'ahir).
 - Vol dir guanyar verd a partir d'operacions urbanístiques:
 - Cobertura de vies del tren a Sants;
 - Can Batlló, entorn de Torre Melina, el Torrent de les Monges i el Parc de Portolà a Sarrià-Sant Gervasi;
 - Plaça Dante i el voltants del mercat del Guinardó;
 - Carrer Aiguablava a Nou Barris;
 - Ca l'Aranyó i el Parc del Camp de la Bota a Sant Martí;
 - L'àmbit de les casernes a Sant Andreu.
 - Illes de l'Eixample: arribarem a 50 interiors recuperats.
 - Vol dir renovar parcs com la Sagrada Família, l'Espanya Industrial, el Mirador del Poble Sec, els jardins de Costa Llobera, el Parc del Putget, el Parc de les Aigües, el Parc de la Guineueta, el Parc del Clot. I tot un seguit d'intervencions puntuals a la pràctica totalitat d'espais verds de Barcelona.
- Parlar d'espais oberts significa també Collserola, que serà formalment reconegut com a Parc Natural. És el reconeixement a la feina del Consorci del Parc de Collserola. La Generalitat s'implica en la gestió del Parc, i la façana urbana de Collserola, les zones de transició, rebrà el tractament que correspon. Collserola guanyarà 50 hectàrees (en tindrà 1.700 en total).
- I mirant a muntanya, tenim el gran parc urbà de Barcelona: Montjuïc. El 2008, n'hem assentat noves bases.
- D'una banda, amb el camí per aprovar el nou Pla d'Usos de Montjuïc, després d'haver fet un procés participatiu.
 - De l'altra, com una de les fites del 2008 i sobretot com una gran oportunitat de futur, la plena recuperació del Castell.

Barcelona ara sí pot dir que el Castell li és propi. Els espais que van ser imatge de repressió o guerra estan ja a l'abast de tothom. Preservem la memòria i l'explicarem. El Castell seguirà tenint tota la càrrega històrica i simbòlica. Però el veurem, el reviuem i el viurem com un territori ciutadà. Els referents seran: la pau, amb el Centre de la Pau de Barcelona; el coneixement, amb el Centre d'Interpretació de la Muntanya; la ciutadania, amb l'ús lliure i ple que se'n podrà fer.

- Montjuïc, per cert, serà l'escenari de l'etapa del Tour de França, que farà de Barcelona, el 9 i 10 de juliol, capital mundial de l'esport.

Aquesta condició s'ha vist refermada amb fets com la World Race, i es veurà en els Campionats d'Atletisme del 2010 o el World Sports Forum el 2009.

- Un altre procés clau, que culminarà la recuperació de la façana marítima de Barcelona i renovarà el seu espai tradicional, és el nou Zoo de Barcelona.

El mes d'abril es començaran a fer les obres de condicionament i adequació de terres del solar del Zoo Marí. El procés culminarà quan l'estiu del 2014 s'obri al públic el nou Zoo Marí. Abans, el 2011 haurem finalitzat les obres d'urbanització dels entorns guanyant nou espai públic, l'àrea que enllaçarà el Zoo Marí amb els entorns del Fòrum.

Pel que fa al Zoo de la Ciutadella, el procés inclou la progressiva renovació de les instal·lacions actuals. En cap moment es tancarà el Zoo de la Ciutadella, que estarà totalment remodelat la primavera de 2015 i respectarà el context urbanístic i arquitectònic del Parc.

L'operació s'inscriu en el procés que permeabilitzarà la Ciutadella, connectant el Passeig de Lluís Companys amb la Barceloneta i l'estació de França. El Zoo de Ciutadella alliberarà 3 hectàrees que s'integraran al Parc. El Zoo marí dinamitzarà el front marítim, i constituirà una peça clau per a tota la franja de Sant Martí fins a l'àrea del Besòs.

La Ciutadella va néixer el segle XIX. Ara la situem al segle XXI, preservant i renovant el seu emplaçament original, i desplegant-la cap a Llevant per escriure noves pàgines de la nostra història ciutadana.

El procés del nou Zoo evidencia que Barcelona no està urbanísticament acabada. Diríem que aquest és un objectiu impossible, contradictori en ell mateix perquè les ciutats són dinàmiques per naturalesa, i si no ho són decauen.

És un fenomen inherent a Barcelona: la capacitat d'adaptar-se a les noves necessitats, d'anticipar-s'hi, de preparar-se per acollir el que la ciutat i el ciutadans requereixen en activitats, espais públics, arquitectura, habitatge, barris...

Utilitzant paraules d'Oriol Bohigas, Barcelona està vivint un "període d'agitació transformadora". Un període de llarg abast en el temps i en els objectius, certament ambiciosos.

Les obres s'han de fer perquè els projectes són vitals per a Barcelona, i s'han de fer bé i minimitzant els inconvenients. Vetllarem perquè així sigui. Serem actius en la supervisió, la coordinació i la col·laboració.

Aquests processos es poden fer de moltes maneres. A Barcelona optem per la complexitat, per la mixtura d'usos que defuig la compartimentació o els excessos d'especialització. Per mantenir la vitalitat de la ciutat, fer-la més atractiva, i sobretot ser viscuda millor pels ciutadans.

És la ciutat densa, compacta. La ciutat que en modificar la seva pell cerca un canvi més profund: afavorir la cohesió i la convivència, l'activitat i la vitalitat, l'equilibri i la coherència.

I aquests objectius els cerquem des de la participació, mitjançant desenes de processos. Informació i comunicació, implicació i transparència, no són conceptes teòrics en el canvi urbanístic de Barcelona; formen part dels fonaments.

Ha estat així com el 2008 hem demostrat que una altra plaça Lesseps era possible. Hem finalitzat unes obres que probablement hagin estat les més vigilades, valorades i comentades pels veïns de la plaça i per tots plegats. Benvingut sigui el debat, benvinguda sigui la nova plaça Lesseps, a disposició de tothom.

Ha estat així com el 2008 hem perfilat accions que semblaven enquistades i ara seran realitat. Per exemple:

- L'enderroc (imminent) del viaducte de la plaça Alfons X, i amb ell, la renovació de l'espai situat a la sortida del Túnel de la Rovira. La operació coincidirà amb la remodelació de la ronda del Guinardó i l'avinguda Verge de Montserrat.
- Properament, enderrocarem la presó de la Trinitat. I signarem un nou conveni de centres penitenciaris.
- La renovació, que vol dignificació, del Carmel. El Carmel, com la Clota, perdrà l'estigma al que alguns semblaven condemnar-lo després de l'accident de les obres del Metro (Metro que inaugurarem aquest any, finalment). Al Carmel estem decidits a retre honors a aquells que al llarg dels anys l'han construït pedra a pedra, voluntat a voluntat.
- La redefinició dels entorns del Camp Nou: serà canviant les coses com el barri guanyarà en serveis i equipaments i com les instal·lacions del FC.Barcelona es posaran al dia. Ambdós processos són compatibles. Cercarem el màxim grau de consens, sense aixecar-nos de la taula, sense prejudicis o falses expectatives.
- La plaça de les Glòries. L'enderroc del "tambor" ha marcat el punt de no retorn d'una operació complexa. El Centre del Disseny començarà a aixecar-se aquest any. I la reubicació dels Encants serà un fet. Les Glòries se sumen a l'any Cerdà.

I si parlem de Cerdà cal parlar de les principals vies de l'Eixample.

- El Passeig de Sant Joan: el remodelarem en base a la participació ciutadana, que en breu es concretarà.

- I, com a gran fita de futur, la Diagonal. 2008 ha estat el primer any de la Diagonal del segle XXI.

Volem recuperar la funció que la Diagonal tenia en el Pla Cerdà com a gran bulevard estructurador. I posar-la al dia amb una visió integral, que aglutini el millor urbanisme. La Diagonal mantindrà la identitat i el caràcter. La seva personalitat sortirà reforçada. La mateixa Diagonal, però millor.

Assumim el repte històric de transformar el gran carrer de Barcelona. Tenim la capacitat i la voluntat per fer-ho. És un projecte que per dimensió i transcendència no té precedents. Estem obligats a fer-ho millor que mai. Depenem de nosaltres. Ho farem ordenadament però amb determinació.

Ho farem com Barcelona sap: amb decisió, precisió i consens. En properes setmanes, tal com ens vam comprometre, explicarem la proposta de consulta ciutadana. El calendari de la nova Diagonal (anunciat a finals d'octubre a l'obrir la Oficina Tècnica de la Diagonal), és el següent:

- Presentació d'una proposta (amb varies alternatives) l'estiu de 2009.
- Consulta ciutadana de octubre 2009 a juny 2010).
- Projectes executius i licitacions: de juliol de 2010 fins a juliol-setembre de 2011.
- Execució d'obres en el proper mandat.

Prioritzar el transport públic i replantejar la mobilitat a la Diagonal eren les condicions tècniques que calia verificar: ho hem fet. La possibilitat d'unir el tramvia esdevé una solució eficient de transport públic, i un estímul per fer realitat la nova Diagonal.

A la base hi ha un repte i un objectiu: millorar la mobilitat de Barcelona, en favor de la ciutat i en detriment de ningú. A Barcelona és possible la convivència eficaç i eficient, idònia i raonable, entre el transport públic, el vehicle privat, els vianants, i un nou actor emergent, la bicicleta.

En aquesta combinació rau el model renovat de mobilitat que volem per a Barcelona i que en aquest mandat està vivint una etapa crucial.

10 anys després del Pacte per la Mobilitat , la mobilitat a Barcelona presenta aspectes tan interessants com:

- La bicicleta és un mitjà consolidat. En dos anys, s'ha duplicat l'ús. Més de 180.000 abonats al Bicing (que serà metropolità). A final de mandat superarem els 150 km. de carril bici.
- Un 50% dels desplaçaments a la ciutat es fan a peu. I més d'un 50% de la superfície de carrers es destina a vianants.

- L'Àrea Verda s'estén progressivament pel conjunt de la ciutat.
- Estem executant un Pla d'Aparcaments que permet guanyar 8.000 places a final del mandat.
- Substancial descens de l'accidentalitat. En 10 anys, els accidents s'han reduït un 24%.
- Hem posat en marxa una inversió de màxims (40 milions d'euros) per renovar íntegrament la xarxa de semàfors.

La clau de volta del model de mobilitat, però, té un nom: transport públic. Cal redoblar els esforços si volem garantir el sistema més eficaç, eficient i sostenible. Per això:

- El 2009 s'implantarà el nou títol de transport T-Infant.
- Treballem per una nova llei que estabilitzi un sistema de finançament del sistema de transport públic, racional i suficient, que vol dir ambicions.
- I hem emprès, definitivament, un procés d'ampliació i millora de la xarxa de transport públic, i concretament del sistema ferroviari (metro + FGC, i ferrocarril) , sense precedents.

El primer cap de setmana d'octubre vam obrir les dues noves estacions que amplien la L3 a Roquetes i Trinitat Nova. Feia cinc anys que no s'inaugurava cap estació nova de metro. Vam donar el tret de sortida a un procés que, finalment, després d'anys de plans i propostes, ara s'està fent realitat.

El sistema ferroviari és la clau de volta per fer realitat i en les millors condicions la gran transformació que Barcelona està vivint en matèria d'infraestructures.

Els objectius els assolirem des del compliment dels compromisos (la responsabilitat) i des del diàleg i la creació d'acords (co-responsabilitat). Això és el que hem aconseguit a Barcelona a través del Pacte de la Comissió sobre Infraestructures, un veritable full de ruta.

Aquest acord estableix, entre d'altres, aspectes, les ampliacions de metro que necessitem, que són:

- L1 Hospital de Bellvitge – El Prat
- L1 Fondo – Badalona Centre
- L2 Pep Ventura – Badalona Centre
- L2 Sant Antoni – Parc Logístic Zona Franca
- L3 Zona Universitària – Sant Feliu
- L4 La Pau – Sagrera Meridiana
- L5 Horta – Vall d'Hebron
- I la L9.

Pel que fa a FGC:

- Prolongar la L6 de Reina Elisenda fins a Finestrelles.
- Prolongar la L8 des de Plaça Espanya cap al Besòs.
- Cua de maniobres de Plaça Catalunya

I pel que fa als intercanviadors:

- Sagrera Meridiana
- Sagrera Alta Velocitat
- Glòries
- Sants Estació
- Diagonal Zona Universitària
- Cardenal Reig

El Pacte també fa referència a l'Aeroport, una infraestructura crucial. D'aquí pocs mesos entrarà en servei la nova terminal (i ja s'ha licitat la futura terminal satèl·lit). 70 milions de passatgers. Els reptes pendents són, d'una banda, el model de gestió: cal garantir la presència de l'Ajuntament (com diu la Carta Municipal), i que les administracions catalanes tinguin pes per fixar estratègies (comercials, tarifàries, d'inversions). D'altra banda, els accessos: cal una ràpida construcció de les connexions de les dues terminals amb la xarxa de Metro (L9 i extensió de la L2) i amb Rodalies.

El cas del Port és semblant. El novembre es va acabar totalment el dic del Moll Prat, on els futurs terrenys allotjaran el gruix de l'ampliació del Port. El Port passarà de 5 a 10 milions de contenidors a l'any, i de 85 a 130 milions de tones anuals. Però si no actuem amb diligència i criteri, el podem escanyar o embussar la trama viària del Llobregat. Per això reclamem agilitar la construcció dels nous accessos ferroviaris i viaris al Port. I al conjunt de les àrees industrials i logístiques de la zona.

Una assignatura pendent: la xarxa de Rodalies. Per aprovar aquesta assignatura tenim "el llibre i els apunts", perquè el 2006 ja vam plantejar un Pla de Rodalies. El Pla es va acordar amb la Generalitat i s'ajustava a les necessitats existents. S'han aplicat algunes inversions, però cal articular un veritable Pla d'actuacions que garanteixi unes Rodalies que funcionin bé, ben dimensionades i ben dotades.

I l'AVE. 2008 ha estat l'any de l'arribada de l'alta velocitat.

I l'any de l'inici de construcció del túnel que enllaçarà Sants i la Sagrera. Fa dotze mesos el debat era el que era. Ara el túnel s'està construint amb totes les garanties. Amb les servituds pròpies d'una gran obra, però amb tots els avals i amb tota la transparència.

El trajecte fins a la frontera està perfilat, però resta aclarir el tram que va de Perpinyà a Montpel·lier i després a Nimes. I cal obrir el corredor mediterrani en alta velocitat cap al sud de la Península, així com l'ampliació en direcció a la "Y" basca.

Per això els alcaldes catalans i francesos vam fer el mes d'octubre una declaració conjunta (i a primers de març ens tornarem a reunir a Montpel·lier). Com conjunta és la visió de Barcelona i les ciutats de Sant Adrià, Badalona, Santa Coloma i Montcada.

Cal, doncs, accelerar la construcció de la Sagrera. I per això reitero el meu convenciment que el sector públic garantirà els recursos necessaris.

Estan en marxa els treballs previs de desviament de les vies actuals (les grues ocupen el que fa poc era un "descampat"). I s'ha assolit l'acord sobre el projecte (ja s'ha adjudicat la redacció del projecte arquitectònic, tal com es va acordar en la darrera reunió del Consorci Alta).

La transformació de Sant Andreu-Sagrera és vital, i l'estació és el catalitzador del procés de desenvolupament del nord de Barcelona. Acollirà l'alta velocitat, rodalies i ferrocarrils de llarg recorregut, i les línies de Metro. Tindrà 90 milions de viatges a l'any. És la nova gran estació de Barcelona, la dels veïns i veïnes de Sant Martí i de Sant Andreu i de la Sagrera, i la d'Europa en definitiva. El novembre s'haurà alliberat tot l'espai de la futura estació. Les obres han d'haver començat abans de finalitzar el 2009.

El futur de Barcelona, la garantia de creixement i prosperitat, la garantia de progrés per als ciutadans de Barcelona, passa per invertir en infraestructures, per invertir en transformació urbana i per invertir en cohesió.

Reitero: les dificultats immediates no ens han d'impedir mirar lluny. Tot el contrari, el futur depèn de la capacitat de dotar-nos dels instruments necessaris.

La crisi no la poden pagar les infraestructures, ni la transformació, ni la cohesió: perquè el remei seria pitjor que la malaltia

Vivim un moment històric, crucial, tant per volum com per transcendència, en la transformació de Barcelona. Ara no tenim una "data límit" en el calendari que ens fixi un termini insalvable. Però el límit el marca la necessitat de poder desenvolupar les nostres potencialitats.

Estem més a prop del 2020 que del 1992. I el que tenim entre mans és més intens i més gran que l'operació olímpica.

Ara és hora de nous accents, i és hora també de recuperar el millor de tots nosaltres: del nostre esperit, de la nostra ambició, de la nostra responsabilitat.

Estem encarant projectes per al segle XXI, que duraran dècades. En certa mesura és ara, serà ara, quan es faran plenament realitat moltes de les coses que vam idear i proposar a primers dels 80s, quan tot estava per fer.

4.- Barcelona, capital

La crisi ha despul·lat models que fins fa poc es sacralitzaven i ha tornat a posar en primer pla la solidesa del projecte de Barcelona. Un projecte liderat des de l'Ajuntament però realitzat en col·laboració amb tota la societat. El projecte dels que sempre hem cregut en Barcelona.

És el moment de sumar per Barcelona. A tots ens interessa una ciutat forta. Una ciutat pròspera, orgullosa. Una ciutat confiada. Capital de la mediterrània, i que enllaça amb Europa i el món. La capital d'una Catalunya.

Barcelona compleix amb el seu compromís de capital del país. I compromís vol dir exigència mútua, compartida, lleial.

Una Barcelona forta és imprescindible per una Catalunya forta. Qualsevol projecte polític a Catalunya fracassarà si no construeix la capitalitat de Barcelona. Una Barcelona gran és la base i ha de ser un objectiu compartit del catalanisme.

Estem encarant estratègies de llarg termini. El terreny està abonat, i Barcelona té clar que el treballarà. Cal que tots hi posen la feina que els toca per fer créixer el futur.

De la mateixa manera, Barcelona assumirà plenament, volgutament, la seva responsabilitat. Per ser el motor de progrés econòmic i social que Catalunya necessita. Per liderar, per representar el país, i per sumar-s'hi.

En aquest context, tenim una fita de la màxima importància: 2009 serà l'any de l'Àrea Metropolitana.

A l'Àrea Metropolitana, és hora de tornar a començar, però partint de l'experiència i de la maduresa. Tindrem llei metropolitana. Tindrem l'instrument per prioritzar, planificar i executar millor els projectes i les polítiques que sabem que el territori metropolità necessita. Avui hi ha consens sobre la necessitat de normalitzar la institucionalització de l'Àrea Metropolitana. I el resultat ha de ser ambiciós.

Ens regirà l'eficàcia i el servei als ciutadans. Volem un govern metropolità que sumi i sigui útil. Que aporti pes institucional, valor afegit, coherència i sentit comú per fer front a problemes d'àmbit metropolità com transport, habitatge, promoció econòmica, infraestructures o planejament urbanístic.

Estem en condicions de definir les competències i la col·laboració entre institucions. L'Àrea metropolitana suma amb Catalunya, li donen projecció. Hem de tenir-ho clar: l'àrea metropolitana és un fet territorial, social, demogràfic, econòmic. I com a tal necessita coordinació i integració en les actuacions que s'hi desenvolupen.

Un exemple al qual em vaig referir fa un any, precisament en aquesta conferència anual: la transformació de la façana del Besòs i el territori que el riu articula. D'aquí poques setmanes obrirem la Oficina Tècnica que aglutinarà els projectes de les quatre ciutats. Els projectes han anat madurant i els farem realitat amb el màxim grau de col·laboració i coordinació.

Una altra fita de màxima transcendència aconseguida el 2008 i que el 2009 prendrà volada: la Unió per la Mediterrània.

Barcelona és, ja de manera oficial, la capital de la Mediterrània. Quan Barcelona es planteja fites importants, sap sumar-hi totes les idees i energies necessàries. Hem sumat el suport del conjunt de forces polítiques i d'institucions del país. De persones, entitats i associacions.

Barcelona és ara el punt de referència de la UpM, el nucli de la seva arquitectura institucional. Barcelona passa a ser un dels centres de decisió i acció d'Europa i de la Mediterrània.

El 4 de novembre, quan Barcelona va ser elegida per 43 països a la cimera de Marsella, va marcar una fita històrica. Però sobre tot va ser el punt d'inflexió d'un procés que ha de ser dinàmic. Per exemple, la setmana passada es va anunciar que Barcelona serà la seu de l'Assemblea Regional i Local Mediterrània.

Barcelona ha tingut sempre clar que aquest és un procés transcendental, i ara no només pren nova empena sinó que estem decidits a què la pròpia ciutat li doni contingut i intenció.

És per això que els vull anunciar la voluntat de tirar endavant un projecte que confirma el rol de Barcelona a la Mediterrània i li dóna el millor continent i més i millor contingut: l'Hospital de Sant Pau serà l'espai de la capitalitat mediterrània de Barcelona.

Tan bon punt el mes de juny quedin definitivament desallotjats els pavellons, començaran els primers treballs de rehabilitació dels pavellons modernistes. En paral·lel, estem treballant ja i de fa temps, per tal que organismes, institucions i entitats puguin instal·lar-se a mig i llarg termini als espais que es recuperaran i modernitzaran.

És a dir, rehabilitarem el recinte modernista més important, declarat Patrimoni Mundial per la Unesco, i el dignificarem i obrirem a la ciutadania, a la ciutat. I esdevindrà viver, laboratori, "hub", en definitiva espai d'acollida i projecció, de diferents sectors per un àmbit comú, la Mediterrània.

Economia. Universitat. Salut. Ciutats. Infraestructures i medi ambient. Cultura i coneixement. Diàleg i debat sobre pau. Són els àmbits claus per al futur de la Mediterrània, seran els àmbits que a Sant Pau tindran cabuda i qualificació.

És així com traduïm en fets la vocació euromediterrània. Com demostrem que aquesta és una marca distintiva i un compromís. I com podem afirmar que amb la capitalitat mediterrània guanyarem en capacitat d'influència, prestigi i lideratge, que tindrem una més gran i més qualificada presència d'institucions, entitats i corporacions a la nostra ciutat, i que a Barcelona es generaran activitats i oportunitats. Parlem, en definitiva, del lideratge de Barcelona i de la seva clara voluntat d'enfortir la Mediterrània com un eix de màxima prioritat.

En properes setmanes anirem concretant passos endavant i concretant detalls i explicacions sobre el projecte de Sant Pau.

Paral·lelament, més ben dit, prèviament, obrirem la Oficina per a la dinamització i coordinació d'iniciatives euromediterrànies. Serà la "Oficina Mediterrània de Barcelona". Serà el punt de referència mediterrani de la ciutat. S'ubicarà, el proper mes de febrer, a l'antiga seu del Síndic de Greuges, al carrer Ample, i probablement, en el seu moment es traslladarà a Sant Pau.

Volem donar valor afegit a la capitalitat mediterrània. Generar, aglutinar i coordinar iniciatives i projectes d'institucions, empreses i societat civil. Obtenir recursos i canalitzar-los.

La capitalitat Mediterrània és una mostra evident, clarament reeixida, de compromís i projecció internacional de Barcelona. Un compromís que es demostra en fets com els que el 2008 s'han posat de manifest.

Barcelona serà la seu del Consell Mundial de Ciutats i Governes Locals Units el 2010 (decisió presa a Istanbul).

Hem posat en marxa els Consolats de Mar: Shangai, Buenos Aires, i el de Londres obrirà a primers de febrer.

I hem fet un pas endavant clar en Cooperació: l'Ajuntament incrementarà els recursos fins al 0,7% del pressupost municipal l'any 2012 (més del 2% dels impostos propis). Passarem de 6 milions d'euros el 2006 a 15.3 milions el 2012. És la proposta validada en el si del Consell Municipal de Cooperació per al Desenvolupament.

En el marc d'aquest compromís, Barcelona manté com a segell irrenunciable, la seva vinculació amb Europa. Un apunt (a pocs mesos vista de les Eleccions al Parlament Europeu): Barcelona es disposa a col·laborar activament en la presidència de la UE que Espanya assolirà el gener de 2010.

Barcelona vol construir i enfortir Europa. Barcelona vol construir i enfortir la Mediterrània. Volem i ser-hi referència, símbol, model.

Serà així participarem, amb veu pròpia i compartint idees, en la nova etapa que el món ha d'obrir per encarar en millors condicions, d'una vegada per totes, el segle XXI.

5.- Tancament

Cal remar, tots, a favor, i ara tenim l'opció de fer-ho. Remar a contracorrent pot donar alguns rèdits i fer guanyar perfil, però no sempre comporta resultats. És hora de refer i construir, no de desfer i destruir.

Per això aprofundirem en el projecte. Per això l'Ajuntament es posa al capdavant. Complirem.

Barcelona està preparada i disposada a "tirar del carro". Els fets, les constants bàsiques de la ciutat, són incontestables, estan en plenes condicions.

Barcelona ha de traçar una aliança amb ella mateixa. Una aliança fonamentada en el convenciment en les pròpies possibilitats. Podem dir-ne autoestima o autoexigència, però és el camí cap a la confiança.

Fem-nos una pregunta: què és el que ens farà anar més lluny i el que ens demana treballar de valent? I responguem-nos: allò que nosaltres mateixos vulguem aconseguir. Això és el que Barcelona ens proposa i ens demana.

Venim de lluny. Fem, doncs, honor a la nostra història, i fixem el futur amb la il·lusió dels anhels, la solidesa dels projectes i la realitat de les nostres capacitats.

Estem orgullosos del passat però sobretot confiats del nostre futur. Tenim raons i capacitats per obrir, junts, una nova etapa d'ambició i confiança. Barcelona és un projecte col·lectiu, i aquesta és la seva principal fortalesa.